

Sygn. akt **III AUa 1506/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Ewa Cyran /spr./

Sędziowie: SSA Jolanta Cierpiał

del. SSO Izabela Halik

Protokolant: st. insp. sąd. Dorota Cieślik

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2015 r. w Poznaniu

sprawy (...) **Sp. z o.o. z siedzibą w K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

przy udziale zainteresowanych : G. B., J. B., D. G., T. W.

o podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 16 maja 2014 r. sygn. akt VIII U 4207/12

1. o d d a l a apelację;

2. zasądza od pozwanego na rzecz odwołującej spółki kwotę 480 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

del. SSO Izabela Halik	SSA Ewa Cyran	SSA Jolanta Cierpiał
------------------------	---------------	----------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31.08.2012r., nr (...), znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., na podstawie przepisów art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c oraz z art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 18 ust. 1 oraz art. 19 ust. 1, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. z 2009r., Dz. U. Nr 205, póź. 1585 ze zm.), art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. z 2008r., Dz. U. Nr 164, póź. 1027 ze zm.), stwierdził, że wskazany szczegółowo w treści decyzji przychód osiągnięty przez **G. B.** z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek: (...)Sp. z o.o. z siedzibą w K. ul. (...) stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne. W uzasadnieniu powyższej decyzji organ rentowy wskazał, że w toku przeprowadzonej

kontroli ustalono, że płatnik składek w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie uwzględnił przychodu G. B. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, kosztów związanych z odbyciem przez niego wyjazdu służbowego (to jest zakupu biletów kolejowych i lotniczych, a także kosztów zakwaterowania oraz wyżywienia) sfinansowanych ze środków obrotowych przez spółkę, w łącznej kwocie: 57 727,86 zł.

Tożsame decyzje oparte na tej samej podstawie faktycznej i prawnej Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał w stosunku do:

- **J. B.** w uzasadnieniu powyższej decyzji organ rentowy wskazał, że w toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że płatnik składek w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie uwzględnił przychodu J. B. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, kosztów związanych z odbyciem przez niego wyjazdu służbowego (to jest zakupu biletów kolejowych i lotniczych, a także kosztów zakwaterowania oraz wyżywienia) sfinansowanych ze środków obrotowych przez spółkę, w łącznej kwocie: 2 507,23 zł.

- **D. G.** w uzasadnieniu powyższej decyzji organ rentowy wskazał, że w toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że płatnik składek w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie uwzględnił przychodu D. G. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, kosztów związanych z odbyciem przez nią wyjazdu służbowego (to jest zakupu biletów kolejowych i autobusowych, a także kosztów zakwaterowania oraz wyżywienia) sfinansowanych ze środków obrotowych przez spółkę, w łącznej kwocie: 2 185,96 zł.

- **T. W.** w uzasadnieniu powyższej decyzji organ rentowy wskazał, że w toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że płatnik składek w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie uwzględnił przychodu T. W. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, kosztów związanych z odbyciem przez niego wyjazdu służbowego (to jest zakupu biletów kolejowych i lotniczych, a także kosztów zakwaterowania oraz wyżywienia) sfinansowanych ze środków obrotowych przez spółkę, w łącznej kwocie: 40322,00 zł.

Od powyższych decyzji odwołania złożył płatnik składek(...)Sp. z o.o. wnosząc o zmianę zaskarżonych decyzji w całości i orzeczenie co do istoty sprawy, tj. orzeczenie, że powód jako płatnik składek nie miał obowiązku w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz zdrowotne a także Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych uwzględnienia sfinansowanych ze środków obrotowych spółki kosztów związanych z odbywaniem wyjazdów służbowych przez pracowników i o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu odwołań pełnomocnik odwołującej Spółki wskazał, że miejscem stałego wykonywania pracy jest dla pracowników siedziba Spółki, zaś miejscem wypełniania obowiązków pracowniczych może być siedziba Spółki lub np. miejsce, do którego pracownik udał się w podróż służbową. Pracownik nie powinien ponosić żadnych dodatkowych kosztów związanych z wyjazdami służbowymi. W myśl przepisu art. 117 § 2 Kodeksu pracy pracownik nie ponosi żadnego ryzyka związanego z działalnością pracodawcy. Nie powinien więc być on w żadnym przypadku obciążany dodatkowymi kosztami, które będą ponoszone w związku z realizacją poleceń służbowych wydanych mu przez pracodawcę. Nie może mieć miejsce sytuacja, w której pracownik będzie częściowo finansował działalność gospodarczą pracodawcy. Stanowisko to potwierdza orzecznictwo sądów, np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05.12.2006r., sygn. II PK 94/06 oraz wyrok z dnia 11.04.2001 r., sygn. I PKN 350/00. Płatnik składek nie miał obowiązku pobierania ich od wypłacanych pracownikowi świadczeń, z uwagi na to, iż wypłacone pracownikowi kwoty nie stanowiły jego przychodu w rozumieniu ustawy PIT. Zgodnie bowiem z przepisem 2 ust.1 pkt. 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18.12.1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, diety i inne należności z tytułu podróży służbowej pracownika nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe.

Sąd Okręgowy połączył do wspólnego rozpoznania sprawy z odwołań od powyższych decyzji.

Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanych G. B., J. B., D. G. i T. W..

Sąd Okręgowy – Wydział Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu wyrokiem z dnia 16 maja 2014 r., sygn. akt VIII U 4207/12:

W pkt. 1-4 zmienił zaskarżone decyzje i stwierdził, że do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanych G. B., J. B., D. G., T. W. z tytułu wykonywania umowy o pracę u płatnika składek (...)Sp. z o.o. z siedzibą wK. nie wlicza się kosztów wyjazdów służbowych w wysokościach szczegółowo wymienionych.

W pkt. 5 zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. na rzecz odwołującej Spółki kwotę 240 zł (słownie: dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

Spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego - Rejestru Przedsiębiorców w dniu 24.04.2002r. pod numerem (...).

Przedmiotem działalności Spółki jest produkcja kół i zestawów kołowych.

Odwołująca Spółka jest oddziałem zagranicznego przedsiębiorcy (...), który mieści się w Holandii.

Siedziba odwołującej Spółki znajdowała się i znajduje w K. przy ul. (...). W budynku mieszczą się pomieszczenia administracyjno - biurowe i magazyn.

Zatrudnieni przez odwołującą Spółkę pracownicy świadczyli pracę na terenie Polski oraz w innych państwach Unii Europejskiej i w Azji (w Chinach).

W umowach o pracę między pracownikami a odwołującą Spółką wskazano, że miejscem świadczenia pracy jest siedziba pracodawcy, a także inne miejsca wskazane przez pracodawcę pozostające w związku z rodzajem pracy świadczonej przez pracownika.

Zainteresowani byli delegowani do pracy za granicą na podstawie pisemnego polecenia wyjazdu służbowego.

Wyjazdy służbowe na terenie Polski zainteresowani pracownicy wystawiali sobie wzajemnie, natomiast w zakresie zagranicznych wyjazdów służbowych polecenia wyjazdu służbowego zainteresowani otrzymywali od przełożonych z zakładu głównego w Holandii.

Większość obowiązków pracownicy odwołującej Spółki wykonują na terenie siedziby Spółki w K., tj. montują zestawy kołowe. W ciągu roku pracownicy montują od kilkudziesięciu tysięcy do kilkuset tysięcy zestawów.

Natomiast w niewielkim zakresie pracownicy wyjeżdżają, służbowo poza siedzibę Spółki na terenie Polski, Włoch, Holandii i Azji (Chiny).

WC. zainteresowani pracownicy w trakcie wyjazdów służbowych zajmowali się pozyskaniem dostawców, natomiast na terenie Polski i innych państw Unii Europejskiej zajmowali się rozmowami handlowymi z odbiorcami (koordynowanie działań transportowych, logistycznych, promocja), bądź jeździli na szkolenia do Holandii (np. zapoznanie się z programem komputerowym (...)).

Zadania wykonywane za granicą trwały z reguły od jednego dnia do półtora tygodnia Odwołująca spółka wystawiała pracownikom delegacje służbowe. Pracownicy poza wynagrodzeniem za pracę otrzymywali dietę w wysokości przysługującej w podróży służbowej i zwrot kosztów noclegu.

W spornym okresie w odwołującej Spółce byli zatrudnieni zainteresowani: G. B., J. B., D. G. i T. W..

Zainteresowany G. B. od dnia 01.07.2002r. jest zatrudniony jako Inżynier Sprzedaży na podstawie umowy o pracę w ramach, której wykonuje powierzone obowiązki na rzecz odwołującej Spółki. Do zakresu obowiązków G. B. należało między innymi: wprowadzenie polityki i strategii rynkowej pracodawcy na rynku polskim, inicjowanie działań handlowych mających na celu promowanie marki (...) na polskim rynku, obsługa zamówień, udział we wszelkiego rodzaju projektach i zadaniach, które są związane z prowadzeniem działalności (...) w Polsce, przedłożenie comiesięcznych pisemnych raportów dotyczących działań, rezultatów i planów pracownika.

Zainteresowany J. B. od dnia 04.01.2010r. jest zatrudniony na stanowisku Specjalisty ds. Sprzedaży na podstawie umowy o pracę, w ramach której wykonuje powierzone obowiązki na rzecz odwołującej Spółki. Do zakresu obowiązków J. B. należy między innymi: obsługa zamówień, kontakt oraz obsługa klientów w zakresie udzielania informacji o sprzedawanych produktach, organizacja sprzedaży i obsługa odbiorców, obsługa działu sprzedaży to jest kontakt z klientami, przygotowywanie ofert handlowych, oraz udział we wszelkiego rodzaju projektach i zadaniach, które są związane z prowadzeniem działalności (...) w Polsce, określonych przez kierownictwo spółki.

Zainteresowana D. G. była zatrudniona od dnia 13.12.2010r. na okres sześciu miesięcy jako Kontroler Finansowy na podstawie umowy o pracę, a następnie na jednego miesiąca od dnia 13.06.2011 r. również na tym samym stanowisku. Do podstawowych obowiązków D. G. należało między innymi: wykonywanie prac księgowo- administracyjnych, udział we wszelkiego rodzaju projektach i zadaniach, które są związane z prowadzeniem działalności (...) w Polsce, określonych przez kierownictwo.

Zainteresowany T. W. od dnia 01.07.2002r. jest zatrudniony jako Inżynier Sprzedaży na podstawie umowy o pracę w ramach, której wykonuje powierzone obowiązki na rzecz odwołującej Spółki. Do zakresu obowiązków T. W. należy między innymi: wprowadzenie polityki i strategii rynkowej pracodawcy na rynku polskim, inicjowanie działań handlowych mających na celu promowanie marki (...) na polskim rynku, obsługa zamówień, udział we wszelkiego rodzaju projektach i zadaniach, które są związane z prowadzeniem działalności (...) w Polsce, przedłożenie comiesięcznych pisemnych raportów dotyczących działań, rezultatów i planów pracownika.

Koszty poniesione przez Spółkę (...) Sp. z o.o. z tytułu wyjazdów służbowych G. B. wyniosły: za styczeń 2009r. kwotę 1.206,40 zł, za luty 2009r. kwotę 955,54 zł, za marzec 2009r. kwotę 2.546,11 zł, za kwiecień 2009r. kwotę 1.849,01 zł, za maj 2009r. kwotę 1.718,21 zł, za czerwiec 2009r. kwotę 369,88 zł, za lipiec 2009r. kwotę 121,02 zł, za sierpień 2009r. kwotę 491,92 zł, za wrzesień 2009r. kwotę 621,08 zł, za październik 2009r. kwotę 898,98 zł, za listopad 2009r. kwotę 957,38 zł, za styczeń 2010r. kwotę 404,54 zł, za luty 2010r. kwotę 21,95 zł, za marzec 2010r. kwotę 1.830,43 zł, za kwiecień 2010r. kwotę 15,80 zł, za maj 2010r. kwotę 945,87 zł, za lipiec 2010r. kwotę 210,91 zł, za sierpień 2010r. kwotę 1.305,11 zł, za wrzesień 2010r. kwotę 766,85 zł, za październik 2010r. kwotę 7.104,08 zł, za listopad 2010r. kwotę 7.170,18 zł, za grudzień 2010r. kwotę 758,00 zł, za styczeń 2011. kwotę 1.103,07 zł, za luty 2011r. kwotę 2.502,17 zł, za marzec 2011r. kwotę 2.771,23 zł, za kwiecień 2011r. kwotę 947,36 zł, za maj 2011r. kwotę 337,64 zł, za czerwiec 2011r. kwotę 5.613,49 zł, za lipiec 2011r. kwotę 367,38 zł, za sierpień 2011r. kwotę 3.021,36 zł, za wrzesień 2011r. kwotę 2.776,05 zł, za październik 2011r. kwotę 2.385,12 zł, za listopad 2011 r. kwotę 2.184,65 zł, za grudzień 2011 r. kwotę 1.449,09 zł.

Koszty poniesione przez Spółkę (...) Sp. z o.o. z tytułu wyjazdów służbowych J. B. wyniosły: za luty 2011 r. kwotę 649,00 zł, za marzec 2011r. kwotę 1.858,23 zł.

Koszty poniesione przez Spółkę (...)Sp. z o.o. z tytułu wyjazdów służbowych D. G. wyniosły: za marzec 2011 r. kwotę 2.185,96 zł.

Koszty poniesione przez Spółkę (...)Sp. z o.o. z tytułu wyjazdów służbowych T. W. wyniosły: za marzec 2009r. kwotę 823,00 zł, za kwiecień 2009r. kwotę 1.782,04 zł, za listopad 2009r. kwotę 1.033,00 zł, za marzec 2010r. kwotę 1.406,67 zł, za maj 2010r. kwotę 921,01 zł, za lipiec 2010r. kwotę 2.642,72 zł, za październik 2010r. kwotę 7.089,09 zł, za listopad 2010r. kwotę 5.984,22 zł, za styczeń 2011r. (kwotę 486,00 zł, za luty 2011 r. kwotę 4.607,19 zł, za marzec 2011 r. kwotę

169,50 zł, za czerwiec 2011r., kwotę 4818,50, za sierpień 2011r. kwotę 1.504,79 zł, za wrzesień 2011r. kwotę 1995,88 zł, za październik 2011r. kwotę 1666,76 zł, za listopad 2011r. kwotę 2.277,57 zł, za grudzień 2011r. kwotę 1.114,06 zł.

Na podstawie powyżej przedstawionego stanu faktycznego, Sąd I instancji wydał powyższy wyrok uznając odwołanie za bezzasadne.

Sąd Okręgowy podkreślał, iż wskazane w umowach z zainteresowanymi obowiązki są w zdecydowanej większości wypełniane w siedzibie Spółki/oddziału, jednak aby były dobrze zrealizowane, zainteresowani muszą czasem odbyć podróże służbowe. Nie niweczy to jednak faktu, iż większość czasu pracownicy odwołującej Spółki spędzają w siedzibie Spółki. Tam bowiem znajduje się ich stałe miejsce wykonywania pracy i jednocześnie stałe miejsce wykonywania obowiązków pracowniczych. Tym samym każdy wyjazd poza siedzibę odwołującej Spółki będzie podróżą służbową w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy.

Zwrot poniesionych przez pracowników kosztów w celu wykonania obowiązków służbowych nie powoduje, że po stronie pracownika ma miejsce przysporzenie majątkowe, a tylko takie może być uznane za przychód w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Wskazać bowiem należy, iż pojęcie przychodu nie zostało w ustawie PIT zdefiniowane.

W orzecznictwie sądów administracyjnych podkreśla się, że jeśli ktoś wyręczył podmiot zobowiązany w realizacji jego zadań czasowo ponosząc koszty realizacji tych zadań, to późniejszy zwrot poniesionych wydatków nie ma charakteru przychodu w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (por. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 26.10.2010r., sygn. I SA/Wr 797/10). Oznacza to, że jeśli pracownik poniósł wydatki, do których poniesienia zobowiązany był jego pracodawca, to pracownik nie osiąga z tego tytułu przychodu podlegającego opodatkowaniu, a w konsekwencji i obciążeniu

składkami na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Zgodnie bowiem z Kodeksem pracy i wydanymi na jego podstawie rozporządzeniami Ministra Pracy i Polityki Społecznej rozporządzenia z dnia 19.12.2002r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikom zatrudnionym w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1990, ze zm.) oraz poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1991, ze zm.) pracownikom przysługują z tytułu odbywania podróży służbowej diety i inne należności (koszty przejazdu, noclegów, inne uzasadnione wydatki). Przepisy prawa pracy nie wykluczają i nie zabraniają takiego rozwiązania zgodnie z którym pracodawca zwraca pracownikom poniesione przez nich koszty podróży służbowej dopiero po odbyciu podróży, na podstawie przedłożonych przez pracowników dokumentów. Nie oznacza to jednak, że przyznany pracownikom zwrot kosztów poniesionych przez nich na rzecz pracodawcy bądź pokrycie takich kosztów przez pracodawcę poprzez zakup stosownych towarów i usług stanowi w całości przychód pracownika.

Sąd Okręgowy podkreślał, że pracownicy - otrzymując zwrot kosztów związanych z wyjazdami służbowymi - nie uzyskują żadnego przysporzenia majątkowego po swojej stronie. Istotą zwrotu dokonywanego przez odwołującą Spółkę jest bowiem zrekompensowanie kosztów, które pracownik poniósł w celu wykonywania zleconych zadań. Pracownicy wykładają takie kwoty z własnych środków. Zwrot tych wydatków powoduje więc, że w istocie po ich stronie nie będzie żadnego przysporzenia, ponieważ zwrot kosztów będzie równy wyłożonym przez pracowników wcześniej wydatkom. Pracownik otrzymujący taki zwrot nie staje się „bogatszy”. Zwrot wydatków nie spowoduje ani powiększenia posiadanych przez pracownika środków pieniężnych, ani też umniejszenia wydatków, które musiałby on ponieść. W tym miejscu należy zauważyć, że gdyby zwrot wydatków stanowił przychód pracownika ze stosunku pracy, pracodawca wypłacałby pracownikom faktycznie kwoty niższe, niż te, które pracownicy rzeczywiście wyłożyli w celu realizacji zadań służbowych (bo zwracane kwoty potrącałoby o wartość podatku dochodowego i składek na ubezpieczenia). To z kolei oznaczałoby dla pracowników niczym nieuzasadnioną stratę. Skoro bowiem wyłożyli oni określone kwoty celem realizacji zadań nie osobistych, a służbowych, mogą domagać się od pracodawcy zwrotu kwot realnie przez nich wydatkowanych. Pracownik nie powinien ponosić żadnych dodatkowych kosztów związanych z wyjazdami służbowymi. Zauważyć bowiem należy, że w myśl przepisu art. 117 § 2 Kodeksu pracy pracownik nie

ponosi żadnego ryzyka związanego z działalnością pracodawcy. Nie powinien więc być on w żadnym przypadku obciążany dodatkowymi kosztami, które będą ponoszone w związku z realizacją poleceń służbowych wydanych mu przez pracodawcę. Nie może mieć miejsce sytuacja, w której pracownik będzie częściowo finansował działalność gospodarczą pracodawcy. Stanowisko to potwierdza orzecznictwo sądów, np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05.12.2006r., sygn. II PK 94/06 oraz wyrok z dnia 11.04.2001r., sygn. IPKN 350/00.

Z uwagi na powyższe, zdaniem Sądu I instancji sfinansowane, ze środków odwołującej Spółki koszty związane z odbywaniem przez zainteresowanych wyjazdów służbowych nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe i wypadkowe.

Wyniki postępowania dowodowego przed Sądem doprowadziły do odmiennych ustaleń jak te, których dokonał organ rentowy, dlatego też Sąd mając na względzie zebrany w sprawie materiał dowodowy, na podstawie cytowanych przepisów prawa materialnego i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje, dotyczące zainteresowanych G. B., J. B., D. G. i T. W., orzekając jak w pkt 1 -4 wyroku.

Wyrok ten w całości apelacją zaskarżył pozwany organ rentowy zarzucając:

1) naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez niezgodność ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na uznaniu, że zainteresowani odbywali podróże służbowe,

2) naruszenie art. 6 k.c. w związku z art. 77⁵ k.p. w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – Dz. U. z 2013r. , poz. 1442 ze zm. polegające na przyjęciu za udowodnione, że zainteresowani odbywali podróże służbowe,

3) naruszenie § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. z 1998 r. Nr 161, poz. 1106 ze zm.) poprzez uznanie, że kwoty wypłacone zainteresowanym z tytułu odbywania przez nich wyjazdów w sprawach służbowych nie stanowią podstawy wymiaru składek

Wskazując na powyższe podstawy apelacji pozwany organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i o oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Odwołujący wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja okazała się bezzasadna.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, a zebrany materiał, poddał wszechstronnej ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów przewidzianej przez art. 233 § 1 k.p.c. Na tej podstawie Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które tutejszy Sąd w pełni podziela i przyjmuje za własne.

Spór w przedmiotowym postępowaniu stanowił obowiązek odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanych G. B., J. B., D. G. i T. W. zatrudnionych przez odwołującego (...) Sp. z o.o. od przychodu wypłacanego im w spornym okresie, a jego istota sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy zainteresowani obowiązki za granicą wykonywali w ramach podróży służbowej.

Na wstępie przywołać należało podstawy niniejszego wyroku.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 z dnia 13 października 1998 r. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt. 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Przychodem są przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia integracyjnego i stypendium wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy.

Szczegółowe zasady ustalania podstawy wymiaru składek, z uwzględnieniem wyłączenia z podstawy wymiaru składek niektórych rodzajów przychodów określa Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. z dnia 29 grudnia 1998 r.).

W § 2 ust. 1 pkt. 15 cyt. rozporządzenia wskazano, że podstawy wymiaru składek nie stanowią diety i inne należności z tytułu podróży służbowej pracownika - do wysokości określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju, z zastrzeżeniem pkt. 17.

Przepis art. 77⁵ § 1 k.p. zawiera wyjaśnienie co należy rozumieć pod pojęciem podróży służbowej. Podróżą służbową jest każde udanie się pracownika na polecenie pracodawcy poza miejscowość, w której znajduje się siedziba pracodawcy lub poza stałe miejsce pracy w celu wykonania zadania służbowego.

Zagadnienie pojęcia podróży służbowej, z uwagi na rozbieżności interpretacyjne w judykaturze, było wielokrotnie przedmiotem rozważań tego Sądu. Aktualnie przeważa wykładnia przyjęta w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 19 listopada 2008 roku, w sprawie II PZP 11/08, w której podkreślono, że podróż służbowa nie jest tym samym co wykonywanie pracy. Polecone pracownikowi do wykonania w podróży służbowej zadanie służbowe różni się od pracy „określonego rodzaju”, do wykonywania której pracownik zobowiązuje się w stosunku pracy (art. 22 § 1 k.p.).

Przepis art. 77⁵ § 1 k.p. wskazuje na incydentalny, tymczasowy i krótkotrwały charakter podróży służbowej. Istotnym elementem oceny w sprawie jest zatem to, czy pracownik ma do wykonania polecone zadanie w podróży służbowej (art. 77⁵ § 1 k.p.), która to w kompleksie jego obowiązków stanowi zjawisko nietypowe, okazjonalne, czy też wykonuje pracę przez dłuższy czas w innym miejscu (nawet za granicą), niż zapisane w umowie o pracę lub innym dokumencie (wyroki Sądu Najwyższego: z 22 lutego 2008 roku, w sprawie I PK 208/07, z 3 grudnia 2009 roku, w sprawie II PK 138/09, z 4 marca 2009 roku, w sprawie II PK 210/08). Zakres wyrażenia „miejsce wykonywania pracy” (art. 29 § 1 pkt 2 k.p.) jest szerszy niż zakres pojęciowy nazwy „stałe miejsce pracy” (art. 77⁵ § 1 k.p.), czyli miejsca, w którym pracownik przez dłuższy czas systematycznie świadczy pracę. Spełnienie wymagania przewidzianego w art. 29 § 1 pkt. 2 k.p. może polegać na wskazaniu „stałego miejsca pracy”, na wskazaniu obok stałego miejsca pracy także niestałego miejsca (miejsc) pracy albo na wskazaniu niestałych (zmiennych) miejsc pracy, byle w sposób dostatecznie określony (wyrok Sądu Najwyższego z 19 marca 2008 roku, w sprawie I PK 230/07).

W ocenie Sądu Apelacyjnego słusznie uznał Sąd I instancji, że zainteresowani G. B., J. B., D. G. i T. W. w spornych okresach odbywali podróże służbowe. Zamiarem pracodawcy nie było bowiem kierowanie pracowników na stałe do pracy za granicą. Skoro jako miejsce wykonywania pracy została wskazana w umowie o pracę siedziba pracodawcy, to wykonywanie czynności poza tym miejscem spełnia kryterium wykonywania zadania poza stałym miejscem pracy, wymagane do uznania takiego wyjazdu za podróż służbową. Stałe miejsce świadczenia pracy znajdowało się w K., a zadania realizowane za granicą były wykonywane poza tym miejscem na podstawie polecenia pracodawcy. Pracownicy faktycznie nie zostali jednorazowo skierowani do pracy za granicą na cały okres wskazany w umowie o pracę, ale udawali się tam w różnych odstępach czasu, a pracodawca każdorazowo wydawał im polecenie odbycia

podróży służbowej. Wskazywany był przy tym termin podróży i miejsce wyjazdu oraz zadanie jakie zainteresowani mieli do wykonania. Podróże zagraniczne zainteresowanych miały charakter incydentalny. Wskazane z umowach z zainteresowanymi obowiązki były w zdecydowanej większości wypełniane w siedzibie spółki.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne i rozważania prawne, Sąd Apelacyjny w Poznaniu, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych uznał, że złożona apelacja jest bezzasadna i na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu (pkt. 1 wyroku).

Orzeczenie o kosztach zawarte w punkcie 2 wyroku znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 98 i art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U. z dnia 3 października 2002 r.) w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Zasądzona kwota stanowi iloczyn minimalnej stawki wynagrodzenia pełnomocnika (120 zł) i liczby spraw połączonych do wspólnego rozpoznania.

del. SSO Izabela Halik	SSA Ewa Cyran	SSA Jolanta Cierpiał
------------------------	---------------	----------------------